

25 яну - 3 фев, 1974

~~Бояна~~

борис

априлов

.

ДРУГИЯТ

радиописеса

.

1974

25 яну - 3 фев, 1974
Бояна

борис

априлов

.

ДРУГИЯТ

.

Радиописеса

.

1974

Бургас,
25 септември, 1974. - 3 февруари 1974

Шум от пристанищна кръчма.

МЪЖКИ ГЛАС. Зангадора!

ЖЕНСКИ ГЛАС. Зангадоре, тук сме!

СОБСТВЕНИКЪТ НА КРЪЧМАТА. Тази вечер Зангадора няма да дойде нито тук, нито там.

ЖЕНСКИЯТ ГЛАС. Защо?

МЪЖКИЯТ ГЛАС. Ти си луд!

СОБСТВЕНИКЪТ. Тази вечер Зангадора няма да влезе в моето заведение.

ЗАНГАДОРА. Соня, започвай „Роземунда“!... Хайде, свирете и пейте, защото другия месец започва рождения ми ден!

СОБСТВЕНИКЪТ. Зангадоре, казах и на оркестъра – трябва да напуснеш заведението ми.

ЗАНГАДОРА. На онази маса виждам норвежци, там шведи, а там германци. И оня германец, който редовно пее маршове.

СОБСТВЕНИКЪТ. Моля те!...

ЗАНГАДОРА. Единственият моряк, който пее маршове.

СОБСТВЕНИКЪТ. Хайде!

ЗАНГАДОРА. Моряк, пък си пее маршове. Соня, ти нали не пееш маршове?

СОНЯ. Както виждаш, гонят те.

ЗАНГАДОРА. Ще седна при норвежките моряци, понеже те знаят, че другия месец започва рождения ми ден.

СОБСТВЕНИКЪТ. Ти няма да седнеш при никои моряци!

ЗАНГАДОРА. Какво каза?

СОБСТВЕНИКЪТ. Мисля, че снощи се разбрахме.

ЗАНГАДОРА. По кой въпрос?

СОБСТВЕНИКЪТ. Още като почна боят и ти казах...

ЗАНГАДОРА. Но аз не започнах, а само продължих.

СОБСТВЕНИКЪТ. Ще излезеш ли, или няма да излезеш?

ЗАНГАДОРА. Бе ти имаш ли акъл в главата си? Как си представяш пристанищно заведение без Зангадора?... Аз ти водя клиентите. Виж какво, свали ръката си от рамото ми!

СОБСТВЕНИКЪТ. Хайде!

ЗАНГАДОРА. Поставят ли ръка върху рамото ми, дясната ми ръка започва да нервничи.

СОНЯ. Зангадоре, не!

ЗАНГАДОРА. Това казвам на ръката си. Да кротува.

СОБСТВЕНИКЪТ. Заплашваш ли?

ЗАНГАДОРА. Ще се оплача на английския консул, който защитава интересите ми. Цял Бургас ще ти каже, че английският консул защитава интересите ми. Така ли е, момчета? /Смях./ Не бугтай! Моите ръце се разбират – когато дясната бие, лявата ѝ помага.

СОБСТВЕНИКЪТ. Излизай!

ЗАНГАДОРА. Не бутай, защото съм образуван от десет дяволчета със слаба нервна система.

СОБСТВЕНИКЪТ. Хайде!

ЗАНГАДОРА. Не бутай, защото ми се пие... Ама такъв как да не го набиеш кажи!

Чуват се два удара. Викове на изненада. Падат столове. Възгласи на няколко езика.

СОНЯ /извиква/. Зангадоре, бягай!

Стражарска свирка. Втора стражарска свирка.

Някой бяга по наваджа.

Няколко стражари бягат по наваджа.

Музика.

ГОВОРИТЕЛ. Радиотеатърът представя „ДРУГИЯТ“ – радиопиеса от Борис Априлов.

Тихо морско утро в пристанището на Бургас. Изсвирва параход. Чайки. Но без ефекти от вълни или прибой, нали? Защото е тихо морско утро.

Стъпил върху мръсната си гемийка, бай Зафир изпомпва водата от кубрика на машината. Чуваме стърженето на помпата и падането на водата в морето. Освен това, чуваме тютюнджийската кашлица на бай Зафир,

ЗАНГАДОРА /шеговито/. Бай Зафире, внимавай, да не изпомпаш морето.

ЗАФИР. Защо бе, Зангадоре, изпомпвам кубрика на машината.

ЗАНГАДОРА. Да, ама на тази стара гемийка кубрика прави вода като извор.

ЗАФИР. Стара, ама върши работа, нали?

ЗАНГАДОРА. Сега тя ще свърши най-важната си работа... Хоп! Още мога да скачам в гемии... Дай да изпомпвам, а пък ти нагривай мотора. Но по-бързо, защото всеки момент могат да дойдат ченгета.

ЗАФИР. Не си спомням някога да са те търсили.

ЗАНГАДОРА. От снощи вече ме търсят. Не знам как съм го ударил, но понеже ме търсят много, може и да съм го убил.

ЗАФИР. Кого?

ЗАНГАДОРА. Бай Ламби. Снощи се наложи да го ударя. Цяла нощ ме търсиха из рибната борса. Разпитваха всички бараби и проститутки.

ЗАФИР. А ти?

ЗАНГАДОРА. А аз в яхтата на английския консул... Хайде де, още ли не загорява?... Къде отиваш?

ЗАФИР. За пясък.

ЗАНГАДОРА. Таман. Да им избягам за известно време. /Моторът заработва./ И си викам, дали да не драсна малко до Истамбул, докато ме забравят. В момента има ли турски гемии за кюмюр?

ЗАФИР. Има и най-добре е да драснеш към Турция.

ЗАНГАДОРА. Остави, аз ще отвържа.

ЗАФИР. Гледай да не си зацапаш ръцете.

ЗАНГАДОРА. Ами, бай Зафире, от време-навреме сменяй вързалата бе, мама му стара. Малко хигиена. Тази гемийка ако е моя ще блесне.

ЗАФИР. Тази гемийка вече не може да блесне.

Музика.

Моторът работи на бавни обороти.

ЗАНГАДОРА. Хубав топъл хляб си купил. Това във вестника какво е?

ЗАФИР. Салам и сирене...

ЗАНГАДОРА. Хубаво утро, а? Морето – като тава.

ЗАФИР. Не искам, не! Кога си ме видял да закувам?

ЗАНГАДОРА. А, и аз, но сега се налага... Виж го, Кюсеиванов тук се ръкува с пълномощния министър на Италия, а тук гостува на детски ясли. На една страница го виждаш два пъти. Кой е този вестник? „Днес“.

ЗАФИР. Не ги знам вестниците.

ЗАНГАДОРА. Знаеш си гемията и пясъка, а? И аз съм така, само че мисля за и други неща... Виж гларусите! Г̀аро, г̀аро, г̀аро!... Яжте!... Хубави птици. Винаги показват къде е рибата... Бъди спокоен, не хвърлям салам, а само хляб...

Музика.

Дизеловият мотор на гемията на бързи обороти.

Отново на бавни обороти.

ЗАФИР. Къде ще слезеш?

ЗАНГАДОРА. Където ти... Хубав бряг, хубав пясък! /Пауза./ Хубаво море. Бай Зафире, не знам дали и с тебе е така, но понякога ми идва да изям пясъка, и морето да изям, и Странджа да изям!

ЗАФИР. С мен не е така.

ЗАНГАДОРА. Прегръщам водата, прегръщам пясъка, но това не ми стига – иска ми се да направя нещо друго с тях, а не знам какво.

ЗАФИР. От младостта е. На колко си?

ЗАНГАДОРА. Карам трийсет и пета.

ЗАФИР. Млад човек...

ЗАНГАДОРА. Обичам ги бе, бай Зафире! Обичам това проклето море!... И пясъка... И брега... Всичко му обичам на морето!... Нали ти казвам, прави ми се нещо с него!

ЗАФИР. Че какво можеш да правиш с морето?

ЗАНГАДОРА. Знаем ли?... Недей насам! Плитчини!

ЗАФИР. Ще свия, не бой се.

ЗАНГАДОРА. Това скеле твое ли е?

Моторът млъква.

ЗАФИР. Да... Миналото лято го правих.

Музика.

Сега вече приборят.

ЗАНГАДОРА. Хубава работа падна, ама и натоварихме гемийката ти. /Пали цигара./ Хубава цигара, сладка!... По колко го даваш пясъка?

ЗАФИР. Не мога да се оплача... Да похапнем, а?

ЗАНГАДОРА. Виж, какво, което ми се полага, свий ми го в този вестник и да си ходя.

ЗАФИР. Защо бе, къде ще ходиш?

ЗАНГАДОРА /с копнеж/. По пясъка и край морето. Ще вървя, ще вървя, ще се накъпя и пак ще вървя, докато стигна до рибарската колиба... Там има нарове, ще легна и ще му отпраскам един сън до утре. Сутринта ще дойда да товарим отново.

ЗАФИР. Така е добре. Значи смятат да се криеш?

ЗАНГАДОРА. Известно време ще изчезна от очите на стражарите.

ЗАФИР. Но към Истамбул – не, така ли?

ЗАНГАДОРА. Не знам... Няма смисъл.

Музика.

Прибоят.

ВЪТРЕШНИЯТ ГЛАС НА ЗАНГАДОРА. Хубаво! /Музика./ Хубаво! /Музика./ Каквото и да разправяш хубаво! /Музика./ Хорааа, защо не виждате колко е хубаво, а?... Защо мълчите? /Музика./ Много е хубаво! Виж го как идва... виж го и как си отива! /Музика./ И като идва е хубаво, и като си отива е хубаво... Отдето да го погледнеш – хубаво! /Музика./ Събличаш се – хубаво! /Музика./ Оставаш гол – какво по-хубаво! /Музика./ И влизаш във водата!... Плуваш!... То те милва, гали те, ласкае те, иска да ти се хареса. Като кученце. Като жена. Като Соня. Лоша певица, но хубава жена!... /музика./ А на морето – всичкото му хубаво! /Малко повече музика./ Обличаш се и пак хубаво. Чувствуващ се като бебе. /Музика./ Хайде, тръгвай към колибата. Наспи се и като се събудиш, отново му се наслаждавай!...

Музика.

ВЪТРЕШНИЯТ ГЛАС НА ЗАНГАДОРА. Някой е задигнал вратата на бараката... Но мен не ме е страх от крадци и мога да спя така, нали?... Хубава барака!... А!... /Пауза в която се чува прибоя./ Сладкият, колко дълбоко спи!... Кой си, а? Що за човек си?... И ти ли скитащ като мен? Бъди спокоен, няма да те събудя!... Там където почива един скитник, винаги могат да почиват двама скитника... Не бой се, ще легна на другия нар... /Въздъхва, намества се./ Хубаво, а?... Хубаво, дявол да го вземе И като легнеш – хубаво!

Музика.

Би трябвало да мине, да речем, един час. Вече би трябвало да е към три или четири часа в августовския следобед.

Шумът който го събужда прилича на стон, или викове за помощ.

ЗАНГАДОРА. Спокойно, момчето ми!... Сънуваш!... Не размахвай ръце. Никой нищо не ти прави. /Смее се./ Не се плаши, човече!

НЕПОЗНАТИЯТ. А!... А!...

ЗАНГАДОРА. Сънувал си нещо лошо, човече! Обръщам се с лице към стената и те моля да кротуваш докато се наспя. /Върти се и сумти./ Разсъни ме! Какво, какво си седнал и защо ме гледаш така?... Защо се страхуваш? Няма да те изям. /Запалва цигара./ Хубава цигара!... Тук съм с яхтата си. Околосветско пътешествие... /Пауза./ За тази нощ ще наберем морска трева и ще постелим нара. Ще стане мек като харем. /Пауза./ Времето ще се развали. Ти как мислиш? /Пауза./ Тебе питам – ще се влоши ли времето?

НЕПОЗНАТИЯТ /най-после/. Не знам.

ЗАНГАДОРА. Излез и ще разбереш. Снощи западният не се появи, сега пък морският се е изкривил и не знае кога да спре; петите... и те ме сърбят. Утре ще вали... Трябва да наберем трева. Тук ли ще нощуваш? /Пауза./ Много си тъп! /Прозява се и се протяга./ Имаш ли нещо за ядене? /Пауза./ Много си беден, ахмако!... Някъде са те стригали, а? Добре де, защо не се бръснеш? На какво прилича туй – небръснат скитник! Пфу!... Млад небръснат човек, ужас! /Кротко./ И ти обикаляш света, а?... А носиш ли си нещо за ядене?

НЕПОЗНАТИЯТ /след пауза/. Не.

ЗАНГАДОРА. Сега ще ти дам възможност да видиш как се хранят преуспелите в живота. /Разгъва пакети./ Два хляба! Разбираш ли?... А това е пържен сафрид.

/Помирисва./ Вчера бил пържен и не мога да разбере мирише ли. Кажй ти. Мирише ли на лошо?

НЕПОЗНАТИЯТ /преглъща/. Не.

ЗАНГАДОРА. Да го знаеш от мен - пържена риба не се вмирисва. Разчупи единия хляб. /Пауза с прибоя./ Товарих пясък. Това ми го дадох като надница. Заедно с цигарите... А!... Човече, спокойно! Ядеш като животно. Очите ти бяха хубави, но като заръба хляба... Кротко! Къде се намираш?... Ще си повредиш храносмилането. Счупвам ти ръцете ако посегнеш на другия хляб!...

Музика

ЗАНГАДОРА. И да се яде е хубаво!... Сега ще поискаш цигара, така ли?... Хайде, вземи си, макар че ми се виждаш млад да пушиш. Кажй благодаря!... Ти си ахмак, да ти кажа правата!... Хубава цигара!... Много съм скитал, срещал съм какви ли не хора, но никого не съм гошавал. А то било удоволствие да нахраниш гладен. Изведнъж – на света един гладен по-малко... Така ли е?... Слушай, защо не говориш?... Ако не си приказваме, ще се пукнем от скука. Ние барабите трябва да разговаряме. И без това другите не говорят с нас. /Протяга се и въздъхва./ Ужасно е да си сам. Така ли е?... /Строго./ Тебе питам – така ли е?

НЕПОЗНАТИЯТ. Така е.

ЗАНГАДОРА /с достойнство и гордост/. Ти обядвал ли си с английски консул?

НЕПОЗНАТИЯТ /неохотно/. Не.

ЗАНГАДОРА. Аз съм обядвал. Английският консул ме намира за интересен. Заявявал го е и на белгийския и на унгарския консул. Тогава им подавах топките на тенискорта... Често пъти, като скитаме по морето, излизаме на Острова. Там обядваме. Пауза.

НЕПОЗНАТИЯТ. Е?

ЗАНГАДОРА. Нищо. Малко ли е да обядваш с английски консул? /Пауза./ Знаеш ли кое е най-лошото на рибата?

Пауза.

НЕПОЗНАТИЯТ. Кое?

ЗАНГАДОРА. Рибата пие много вода. /Пауза./ А пък водата е на два километра оттук. /Пауза./ Виждаш ли консервната кутия на прозорчето? /Мълчание. Няма отговор и затова – строго./ Виждаш ли я?

НЕПОЗНАТИЯТ. Да.

ЗАНГАДОРА. Ще я вземеш и ще отидеш до кладенчето. Познаваш ли местността?

НЕПОЗНАТИЯТ. Не.

ЗАНГАДОРА. Откъде си? Пауза.

НЕПОЗНАТИЯТ. От София.

ЗАНГАДОРА /подсвирва/. Охооо, от столицата! Сухоземно копеле!... Като гледаш морето не те ли хваща морска болест, а?

НЕПОЗНАТИЯТ. /неохотно/. Не.

ЗАНГАДОРА. И кой вятър те издуха насам? /Тягостно мълчание./ Погледът ти ми казва да не питам повече, защото няма да ми отговориш... /Кипва./ Много фасони правиш, бате! Не ме познаваш!

НЕПОЗНАТИЯТ /спокойно/. Пуснете ме.

ЗАНГАДОРА. Щом ядеш хляб ми, ще отговаряш! Защото само с един удар ще те пратя в морето.

НЕПОЗНАТИЯТ /този път малко по-категорично/. Пуснете ме!

ЗАНГАДОРА /след пауза, се размива/. Така кажете!... Че искате да си говорим на ВИ. Мога и така. Но защо ми продавате фасони? /Пауза./ Работа ли търсите? /Мълчание./ Ако търсите работа, мога да ви заведа на каменоломната. Ще си поработите хубаво.

НЕПОЗНАТИЯТ. Вие защо не работите там?

ЗАНГАДОРА. Охо, можете да говорите. /Пауза./ Аз съм временно тук. /Пауза./ Предстои ми заминаване.

НЕПОЗНАТИЯТ. Къде?

ЗАНГАДОРА. Соломоновите острови.

НЕПОЗНАТИЯТ. Много далеч.

ЗАНГАДОРА. Не искам да работя тук за една пиклива надница. Там се излежаваш под палмите, пиеш кокосово мляко и ядеш хляб направо от хлебните дървета.

НЕПОЗНАТИЯТ. Не съм сигурен, че там има хлебни дървета.

ЗАНГАДОРА. Как да няма? /Пауза./ Кой ви каза, че няма?... Там има всичко. А бедрата на жените са като ладии... Устните им – като възглавници!

НЕПОЗНАТИЯТ. България не ви ли харесва?

ЗАНГАДОРА /бързо и с отвращение/. Какво? Пфу!... България!... Това страна ли е! България!... Държава без шик!... Извинявай, че минавам на ТИ, но знаеш ли какво значи Соломонови острови?... И как може Соломонови острови без хлебни дървета?... Ти акъл имаш ли?

НЕПОЗНАТИЯТ /капитулира/. Прав сте. Сега си спомних, че на Соломоновите острови наистина растат хлебни дървета.

ЗАНГАДОРА /сякаш на себе си/. Време му е да спре.

НЕПОЗНАТИЯТ. Моля?

ЗАНГАДОРА. По това време, преди свечеряване, вятърът трябва да утихне. Не спре ли – лошо.

НЕПОЗНАТИЯТ. Какво лошо?

ЗАНГАДОРА. Утре морето ще стане боза. /Пауза./ Сега ще кажеш ли какво представляваш?

НЕПОЗНАТИЯТ /спокойно/. Обикновен човек.

ЗАНГАДОРА. Не си толкоз обикновен.

НЕПОЗНАТИЯТ. Защо мислите така?

ЗАНГАДОРА. Не си като нас.

НЕПОЗНАТИЯТ. Кои сте вие?

ЗАНГАДОРА. Дето спим на пристанището... Но при нас има интересни хора.

НЕПОЗНАТИЯТ. Сигурно.

ЗАНГАДОРА. Например аз.

НЕПОЗНАТИЯТ. Кое ви е интересното?

ЗАНГАДОРА. Говори ми на ТИ.

НЕПОЗНАТИЯТ. Кое ти е интересното?

ЗАНГАДОРА. Не мога да ти го обясня, но всички ме смятат за много интересен... Да се опъна малко. /Пауза./ Пъхни една цигара в устата ми. /Пауза./ Запали я. /Чува се палене на кибрит./ Мерси... Ако изпуша така цигарата, царицата ще се омъжи за мен.

НЕПОЗНАТИЯТ. Моля?

ЗАНГАДОРА. Виждаш ли пепелта? Ако не падне докрая, царицата ще се омъжи за мен.

НЕПОЗНАТИЯТ. А ти искаш ли я?

ЗАНГАДОРА. Ами! Такъв си е лафът. А аз не мога да обичам царицата, макар че е италианка.

НЕПОЗНАТИЯТ. Защо?

ЗАНГАДОРА. Обичам друга.

НЕПОЗНАТИЯТ /изненадано/. Обичаш?... Коя?

ЗАНГАДОРА. Слушай, кво става?... Ти излезе голямо плямпало.

НЕПОЗНАТИЯТ. Извинете!... Но... питах се, в коя ли можете да се влюбите.

ЗАНГАДОРА /с болка/. Тя е далеч!... /Въздъхва./ Тя е много далеч!

НЕПОЗНАТИЯТ. Пише ли ви?

ЗАНГАДОРА. Засега – не.

НЕПОЗНАТИЯТ. Как се казва?

ЗАНГАДОРА /спокойно/. Жоана Крауфорд.

НЕПОЗНАТИЯТ. Боже мой.

ЗАНГАДОРА. Изкорках ли те?

НЕПОЗНАТИЯТ. Ти си лумпен!

ЗАНГАДОРА. Какво значи ЛУМПЕН?

НЕПОЗНАТИЯТ. Друг път ще ти обясня.

ЗАНГАДОРА. Сигурно не е обидно, нали? Ако е хубаво, наричай ме така. Звучи добре. Като Аполон или Посейдон... Изглежда си чел много. Познах ли?

НЕПОЗНАТИЯТ. Да.

ЗАНГАДОРА. Аз също чета.

НЕПОЗНАТИЯТ. Какво четеш?

ЗАНГАДОРА. Вестниците в кафенето. Следя романите им и ги гълтам като кебапчета. Карам и другите бараби да четат, но те не искат да се просвещават. Назадничава работа. Мрак!... Вярно ли е че имало, във Франция ли, къде беше – един крадец, който бил голям поет?

НЕПОЗНАТИЯТ. Да.

ЗАНГАДОРА. За него казват, че като го качили на въжето, едва тогава разбрал колко тежи задникът му.

НЕПОЗНАТИЯТ /смее се/. Не е точно тъй, но карай да върви... Затуй ли те вълнува?

ЗАНГАДОРА. Симпатичен ми е, защото е скитал. Като мен. В нас, барабите, има нещо, знаеш ли? / пауза. / Царицата ми се изплъзна!

НЕПОЗНАТИЯТ. Моля?

ЗАНГАДОРА. Пепелта падна.

НЕПОЗНАТИЯТ. Жалко.

ЗАНГАДОРА. Царицата не ми импонира.

НЕПОЗНАТИЯТ. А не се ли занимаваш с нещо?

ЗАНГАДОРА. Скитам.

НЕПОЗНАТИЯТ. Не работиш ли?

ЗАНГАДОРА. Не ми се е случвало.

НЕПОЗНАТИЯТ. А какво ядеш?

ЗАНГАДОРА. Аз не ям. Аз пия.

НЕПОЗНАТИЯТ. С какво плащаш?

ЗАНГАДОРА. Любимец съм на чуждестранните моряци. Те знаят, че Бургас е чужд град, в който имат един роднина, нещо повече – приятел. Аз ще ги заведа в най-хубавата кръчма и ще ги размивам до зори.

НЕПОЗНАТИЯТ. Май че ги водиш и другаде, нали?

ЗАНГАДОРА. Тук не позна. Не... Аз съм Зангадора.

НЕПОЗНАТИЯТ. Добре де, има ли в живота нещо, което да е много важно за теб?

ЗАНГАДОРА. Морето.

НЕПОЗНАТИЯТ. И нищо друго?

ЗАНГАДОРА. Нищо... А ти няма ли да кажеш нещо за себе си?

НЕПОЗНАТИЯТ. И това ще стане.

ЗАНГАДОРА. Хитрец! /Чува се пляскане./ Тази нощ ще ни ядат комари. Наблизо има блато... А знаеш ли какво има зад блатото?

НЕПОЗНАТИЯТ. Какво.

ЗАНГАДОРА. Бостан. Като се стъмни, ще натъпчем колибата с пъпеш.

НЕПОЗНАТИЯТ. Аз трябва да остана тук... Не мога да отида нито за пъпеш, нито за вода. /Пауза, след която Непознатият изрича особено и спокойно./ Ти също няма да отидеш.

ЗАНГАДОРА /изненадано/. Какво, какво?

НЕПОЗНАТИЯТ /спокойно и доста твърдо/. Ти също няма да отидеш никъде.

ЗАНГАДОРА /слисано/. В смисъл?

НЕПОЗНАТИЯТ. Ще останеш тук.

ЗАНГАДОРА /след пауза/. Ще бъде чудесно! Ееее, чудесен си!... /Изведнъж/ Слушай, ти сериозно ли мислиш да ми се налагаш? /Мълчание./ А не си ли жаден?

НЕПОЗНАТИЯТ. Умирай от жажда.

ЗАНГАДОРА. И мислиш, че ще ти позволя да ми се налагаш?

НЕПОЗНАТИЯТ /след пауза/. Скоро ще те напусна. Тогава прави каквото щеш.

ЗАНГАДОРА /започва да се разхожда/. Плачеш за бой... Разбра ли? За първи път позволявам да ми държат такъв тон и не мога да разбера защо! /Извиква./ Ти знаеш ли, че пристанищния квартал трепере пред мен?... Чуваш ли, на теб говоря! Къде си сега? Къде си тръгнал с мисълта си?... Ще слушаш което ти говоря. Къде се отплесна? /Изведнъж./ Стани! /Пауза./ Стани и иди за морска трева!... На теб говоря, чуваш ли? Чуваме шумове. Зангадора е хванал непознатия за ризата и го изправя./ Гледай ме в очите!... Точно така!... Тръгваш ли?

НЕПОЗНАТИЯТ. Не.

Удар по лицето.

Музика.

ЗАНГАДОРА. Ти си изрод!... Добиче!... Никога не съм срещал подобен на теб... Заболя ли те?... Питам – заболя ли те?

НЕПОЗНАТИЯТ /след пауза/. Да.

ЗАНГАДОРА. Имаш кръв, избърши я... Не с ръка, размазваш... Измий се с морска вода!

НЕПОЗНАТИЯТ. Няма нужда.

ЗАНГАДОРА. Изплюй тази кръв. Какво я държиш? /След пауза, с променен тон./ Ударих те леко. Хабер си нямаш от истинския ми удар... Ето, с тази консерва ще ти донеса море, да се измиеш.

НЕПОЗНАТИЯТ /бързо/. Не излижай!

ЗАНГАДОРА. Какво бе, пак ли почваш?... А пък аз ще изляза, на, ще ти донеса море да се измиеш. /Гласът му се отдалечава./ Ще ми се налага!...

През равния шум на вълните изстрелите прозвучават особено. Задъханият Зангадор се стрелва обратно в бараката, удря нещо по пътя си, събаря нещо. Спира се и диша зачестено. Ослушва се. Как може да бъде толкова тихо? Дори шумът на морето е изчезнал. Но след малко ромонът на прибой се надига отново и всичко си става реално.

НЕПОЗНАТИЯТ /Бързо и задъхано/. От коя страна?

ЗАНГАДОРА /задъхано/. Какво?

НЕПОЗНАТИЯТ. От коя страна!
ЗАНГАДОРА. От височината.
НЕПОЗНАТИЯТ. Коя височина?
ЗАНГАДОРА /чуваме зачестеното му дишане, изглежда, че едва сега е започнал да чувства уплахата/. Там... дето... свършват... стъпалата. Нали там брегът е... висок...
НЕПОЗНАТИЯТ /все по-делово/. Далече ли е?
ЗАНГАДОРА. Не знаеш ли стъпалата?
НЕПОЗНАТИЯТ. Къде паднаха куршумите? Видя ли?
ЗАНГАДОРА. На пясъка.
НЕПОЗНАТИЯТ. Прехвърлиха ли те, или дойдоха къси?
ЗАНГАДОРА. Какво си ме разпитвал?
НЕПОЗНАТИЯТ /твърдо/. Прехвърлиха ли те?
ЗАНГАДОРА. А, друга работа си нямам, ще седна да ти помня!... Дигнаха пясък... По едно време помислих, че са пробили консервата... Нищо й няма. /Захвърля я на пода./ Искат да ме застрелят, кучетата.
НЕПОЗНАТИЯТ. Не ги ли видя? Колко бяха?
ЗАНГАДОРА /иронично/. Преброих ги. Преброих им краката и ги разделих на две! /Рязко./ Не чу ли, стреляха два пъти.
НЕПОЗНАТИЯТ. Чух.
ЗАНГАДОРА. Маmicата им!... Избърши си устата от кръвта.
НЕПОЗНАТИЯТ /сякаш на себе си/. Двама са... /Изведнъж./ Дай една цигара.
ЗАНГАДОРА. Вземи! /Палят цигари./ Разбирам, може би съм го убил, но как... са успели да ме открият!... По какъв начин?... /Пауза./ Няма право... /Извиква./ Няма право да ме унищожат без съд, нали?... Няма право да ме изчезнат без съд!
НЕПОЗНАТИЯТ /рязко/. Млъкни!
ЗАНГАДОРА. Ти млъкни!... Мръсни фантоци! Стрелят, сякаш съм диво прасе!
НЕПОЗНАТИЯТ. Трябва ми малко тишина... Дай цигара!
ЗАНГАДОРА. Пушиш.
НЕПОЗНАТИЯТ /готов сякаш да се усмихне/. Хубаво се наредих... Цигарата ми в ръката... Много хубаво се наредих. Паникосах се, а виж.
ЗАНГАДОРА. Какво да видя?
НЕПОЗНАТИЯТ. Вълните прииждат срещу хижата, сякаш искат да влязат при нас. Поне така ни се струва, нали? Хоризонтът и небето, пясъкът и морето – всичко се побира в рамката на вратата и напомня картина от лекомислен маринист!...
ЗАНГАДОРА. Да, ама ще загазиш вместо мен... И как да им обясня да не стрелят по теб?
НЕПОЗНАТИЯТ. Млъкни де, млъкни.
ЗАНГАДОРА. Да, ама **ти** почна да говориш.
НЕПОЗНАТИЯТ. Но казвам умни неща.
ЗАНГАДОРА. Майчицата им мръсна, ще ни причукат и двамата!... Заради мен ще изгориш и ти... Ще те пречукат със всичките ти купешки изрази.
НЕПОЗНАТИЯТ. Време е да разбереш, че ти не си интересен.
ЗАНГАДОРА. Аз ли?
НЕПОЗНАТИЯТ. Ти.
ЗАНГАДОРА. Знаеш ли откога дирят начин да ме... Не ме ядосвай в такъв момент!... Времето тече ли тече, и е страшно да стоиш тук, в тази разнебитена рибарска хижа. Стоиш и знаеш, че просторът е отрязан от теб. Там са ти направили преграда от куршуми, маmicата им!

Вече добре.

ЗАНГАДОРА. Ще се пукна от яд! Тези неща там, дето ги гледаш: морето, дюните – всичко беше мое, а сега ми го взимат... Ужасно е да се чака така!... /Крещи./
Защо не дойдат?... Защо не идват, а?

НЕПОЗНАТИЯТ /спокойно/. Не смеят.

ЗАНГАДОРА. Защо не смеят?

НЕПОЗНАТИЯТ. Защото са двама.

ЗАНГАДОРА. Двама, но имат зулейки.

НЕПОЗНАТИЯТ. Какво е това?

ЗАНГАДОРА. Пушки.

НЕПОЗНАТИЯТ. Стражарите винаги отиват на сигурно. Сега чакат подкрепление,

ЗАНГАДОРА. А защо не стреляха по-рано?

НЕПОЗНАТИЯТ. Кога по-рано?

ЗАНГАДОРА. Когато ВЛИЗАХ в хижата.

НЕПОЗНАТИЯТ. Защото засадата е станала СЛЕД ТОВА.

ЗАНГАДОРА. Келеши!... Как ли са ме открили?

НЕПОЗНАТИЯТ. Някой им е съобщил.

ЗАНГАДОРА. И веднага са залегнали на възвишението, така ли?

НЕПОЗНАТИЯТ. Най-обикновена засада.

ЗАНГАДОРА. Маmicата им мръсна!... /Въздъхва./ Ще се измъчиш покрай мен, а? Наистина не бива да излизаш навън. Когато дойдат и ни заловят, теб ще те пуснат веднага... Аз ще им обясня. /Пауза/ Я да си поседнем. Ето, запали!... Ще пушим, ще си говорим. /Палят./ Трябва да се прави нещо. Не разбирам само едно – как съм успял да го пребия. А може и да не съм го пребил, но понеже е приятел на фантоците... Ударът ми не беше нещо особено. А заслужаваше да го ударя... Там имаше норвежци, шведи, те ме чакаха. Освен това, певицата Соня и тя. Там беше пълно с моя плячка. Шведите бяха готови да пият и да плащат големи сметки. Но той ми каза да напусна заведението му. Разбираш ли? Тогава се наложи... /Пауза./ Напоследък нещо не мога да отмервам удара си... Боли ли още?

НЕПОЗНАТИЯТ. Не.

ЗАНГАДОРА. Ти ми харесваш. Като нищо можем да поскитаме известно време заедно.

НЕПОЗНАТИЯТ. Ще бъде интересно.

ЗАНГАДОРА. Не съм скитал с близък човек. Може би... Пък ако не тръгне, ще се разделим.

НЕПОЗНАТИЯТ. Може би ще тръгне.

ЗАНГАДОРА. Така мисля и аз. Ти не си за изхвърляне. Нещо у теб ми харесва. Не знам какво, може би нещо друго, а не това което мисля, а може би това, което мисля.

НЕПОЗНАТИЯТ. Добре де, а какво ще стане с твоите Хавайски острови?

ЗАНГАДОРА. Соломоновите!

НЕПОЗНАТИЯТ. Да, извинявай.

ЗАНГАДОРА. Слушай, защо не ми кажеш какво представляваш?... Доколкото разбирам от хора, постоянно мислиш нещо, мисълта ти лети.

НЕПОЗНАТИЯТ. Защо пък да лети?

ЗАНГАДОРА. Не знам, струва ми се, че твоята мисъл лети... Много си особен.

НЕПОЗНАТИЯТ. Така ли? Как позна?

ЗАНГАДОРА. Личи си, бе! Постоянно мислиш нещо. Уважавам те затова, че мислиш непрекъснато... Мълчи! Не ме интересува какво мислиш! Вече няма и смисъл. Скоро се разделяме, ще полежа няколко години и ще ме пуснат. Винаги съм се чудил

защо убийците лежат малко. Според мен, убиеш ли някого – трябва да платиш както трябва. А не така... Прав ли съм?

НЕПОЗНАТИЯТ. Бих ти поговорил на тая тема. И то – доста дълго... Но ония чакат. Нямаме време.

ЗАНГАДОРА. Чакат!... Казваш, чакат, а?... А ако им се изплъзна, има да чакат.

НЕПОЗНАТИЯТ. Какво?

ЗАНГАДОРА. Въпрос на желание.

НЕПОЗНАТИЯТ. Как?

ЗАНГАДОРА /след пауза/. Префучавам по пясъка и – в морето. Два-три часа нощно плуване... Излизам на едно място, където никой не може да ме открие. Да се убие!

НЕПОЗНАТИЯТ /след пауза/. А после?

ЗАНГАДОРА. Спокойно. Много се оживи... После – в Турция. Границата си я минавам като на разходка... Виж сега, вятърът духа откъм морето, и пак има комари. /Пляс./ Тази година – много комари!... /Пляс./ Усещаш ли как стана приятно, хладно, колко хубаво се здрачава. /Скача на крака./ Кога ще пристигнат ония търтеи! /Рита кутията./ Пие ми се вода! /Пауза./ Ти пък, за какво имаш да мислиш? Какво мислиш?... Ще отделят сухото от мокрото и ще те пуснат... Ще видиш, че още като дойдат и ще ме награбят, Всички ме познават ще знаеш.

НЕПОЗНАТИЯТ /в настъпилата тишина/. Да, но те ще вземат мен.

ЗАНГАДОРА /след пауза/. Паешки работи не обичам!

НЕПОЗНАТИЯТ. Не търсят теб, а мен.

ЗАНГАДОРА /с вътрешна нервност и досада/. Че защо си им ти бе, човек? Изведнъж ми стана противен с твоя страх, да ти кажа... Що за леке се оказа? По мен стрелят – ти трепериш. /Пауза. Замислено./ За първи път стрелят по мен. Доживях и това – да ме стрелят. А тука разни хапливци се страхуват за себе си.

НЕПОЗНАТИЯТ /спокойно/. А по мен са стреляли много пъти.

ЗАНГАДОРА /подскача/. Какво?

НЕПОЗНАТИЯТ /спокойно/. Те търсят мен.

ЗАНГАДОРА. Че за какво си им потрябвал?

НЕПОЗНАТИЯТ. Аз избягах от ТАМ.

ЗАНГАДОРА /с удивление/. От ТАМ?... Ти си вързал от ТАМ?

НЕПОЗНАТИЯТ. Аха.

ЗАНГАДОРА. Браво!... Ашколсун!... А как?

НЕПОЗНАТИЯТ. Дълго е за разправяне.

ЗАНГАДОРА. Тогава... защо стреляха по мен?

НЕПОЗНАТИЯТ. Има засада. Стреля се по всеки, който напусне колибата.

ЗАНГАДОРА. Еее, прибра ми акъла!... Кого си пречукал?

НЕПОЗНАТИЯТ. Никого.

ЗАНГАДОРА. Гепил си нещо, а?

НЕПОЗНАТИЯТ /иронично/. Нищо не съм ГЕПИЛ.

ЗАНГАДОРА. Слушай, говори като хората! Тук сме си наши. За какво те гонят?

НЕПОЗНАТИЯТ. Не знам... Но нито съм убил, нито съм крал. Сигурно си има някои други причини.

ЗАНГАДОРА. Чудно какви други... Не си убивал, не си крал... Тогава?... Какво друго?

НЕПОЗНАТИЯТ. По всяка вероятност са двама.

ЗАНГАДОРА. На колко си осъден?

НЕПОЗНАТИЯТ. Мисля, че си спомням тези каменни стъпала.

ЗАНГАДОРА. Аха, разбирам... Само че, това, вашето /смее се/ вие сте загубени хора, бе!... Вас пък за какво ви бутат по затворите?

НЕПОЗНАТИЯТ. Хайде де, питай че да ти кажа.

ЗАНГАДОРА /смее се/. Ще ме скъсате, ей!

НЕПОЗНАТИЯТ /смее се/. Сигурно и ние си имаме...

ЗАНГАДОРА /смее се/. Какво си имате?

НЕПОЗНАТИЯТ /спокойно/. Соломонови острови.

ЗАНГАДОРА. На колко си осъден?

НЕПОЗНАТИЯТ. Доживот.

ЗАНГАДОРА /подсвирква/. А ако те заловят?

НЕПОЗНАТИЯТ. Ще ме премажат от бой и ще продължавам да лежа.

ЗАНГАДОРА /учудено/. И ще чакаш тук, да те хванат...

НЕПОЗНАТИЯТ. Друг избор нямам.

ЗАНГАДОРА. Че защо не им вържеш?

НЕПОЗНАТИЯТ. Как?

ЗАНГАДОРА. Нали ти казах... Знаеш ли да плуваш?

НЕПОЗНАТИЯТ. Знам...

ЗАНГАДОРА. Тогава, ще те спася.

НЕПОЗНАТИЯТ. Страхувам се.

ЗАНГАДОРА. Ти слушаш ли какво ти казвам?

НЕПОЗНАТИЯТ. Моля те, остави ме.

ЗАНГАДОРА /ядосано го хваща и го разтърсва/. Защо си проклет? /Съска./ Защо ме нервираш?

НЕПОЗНАТИЯТ. Пусни ме!

ЗАНГАДОРА. Няма да те пусна, хапльо!... Стоиш тук, чакаш!... А морето е пред теб!

НЕПОЗНАТИЯТ. Пусни ме!... Не смея!

ЗАНГАДОРА. Когато е на зор, човек може да плува и сто часа, разбираш ли?

НЕПОЗНАТИЯТ /развълнувано/. Дори да изплувам... не знам... къде... да изляза.

ЗАНГАДОРА. Аз знам. Разбираш ли бе, аз знам къде да ИЗЛЕЗЕМ.

Пауза.

НЕПОЗНАТИЯТ. Какво искаш да кажеш?

ЗАНГАДОРА. Не е твоя работа.

НЕПОЗНАТИЯТ. Тебе никой не те гони...

ЗАНГАДОРА. Млъкни!

НЕПОЗНАТИЯТ. ... за да рискуваш.

ЗАНГАДОРА. Говоря ти за последен път, тикво!... Виждаш ли морето?... На десет метра... Прибягваме по пясъка... Докато се усетят и ще им се изплъзнем. /Пауза./ Но помни – скачаш смело, газиш бързо и дойде ли до кръста, веднага се улавяш за мен. Аз ще далдисвам. Няма да ме пускаш. Разбра ли? /Мълчание./ Сигурно ще глътнеш и вода, ще искаш да излезеш, но ще траеш... Разбра ли?

НЕПОЗНАТИЯТ. Ох!

ЗАНГАДОРА. Без ох!... Останалото ще свърша аз.

НЕПОЗНАТИЯТ. Тебе никой не те гони.

ЗАНГАДОРА. Няма значение.

НЕПОЗНАТИЯТ. Има значение!

ЗАНГАДОРА. Стана ми хубаво, като те нахраних... Но да спасиш някого, изглежда, че е още по-хубаво. /Пауза./ Какво гледаш?

НЕПОЗНАТИЯТ. Морето.

ЗАНГАДОРА. Погледай си го... Редовно море, с редовни вълни. От майка по-мило, от мадама по-меко.

НЕПОЗНАТИЯТ. Чувствувам страхът на сухоземния, който хилядолетия е гледал тази голяма вода, това чудовище, което знае само едно – да поглъща.

ЗАНГАДОРА. Понякога не поглъща. Понякога то сякаш разбира... /Въздъхва./ Макар че прибира любимците си.

НЕПОЗНАТИЯТ. И все пак, защо ще рискуваш? Какво общо имаш с мен?

ЗАНГАДОРА. Как, нали сме приятели?

НЕПОЗНАТИЯТ. Не мога да приема този риск за тебе...

ЗАНГАДОРА. Какъв риск, бе? Няма риск!... Това бягство е играчка. Ония там, със зулейките, са чорбари и пълзовци. /Става сериозен./ Трябва да тръгваме. Ако се стъмни, ще бъде най-изгодно, но има опасност да пристигнат другите.

НЕПОЗНАТИЯТ. Добре. Съгласен съм да избягам сам. Ще плувам навътре и ще изляза далеч от тук.

ЗАНГАДОРА. Млъкни! /Пауза./ Започвай да се събличаш... Само по гащи!... Хайде!... Ще те бия, да знаеш... Сандалите!... Защо трепериш? Спокойно... Чудна работа – от куршуми не те е страх, а пред морето ще се напикаеш. /Пауза./ Виждаш ли ботушите ми! Жал ми е за тях. Подарък от един датчанин. За всеки случай ще ги скрия под нара... Може би ще ги обуя отново. /Пауза./ Без страх, ти казвам!... Когато те спася, и след време, ако ти се случи да попаднеш в бургаското пристанище, питай за мен. Всеки ще ти каже къде съм... Сега, ела.

НЕПОЗНАТИЯТ. Къде.

ЗАНГАДОРА. До вратата. По даден знак... Какво има?

НЕПОЗНАТИЯТ. Подай си ръката.

ЗАНГАДОРА. Аха.

НЕПОЗНАТИЯТ. Позволи ми да те прегърна.

Прегръщане.

ЗАНГАДОРА /тихо и развълнувано/. Тия работи... не ги раз... бирам!... Успокой се, човече!... Ти навсякъде ли?... С всички ли се прегръщаш така?

НЕПОЗНАТИЯТ. Ние правим така.

ЗАНГАДОРА. Ти си странен...

НЕПОЗНАТИЯТ. Казвам се Христо.

ЗАНГАДОРА. Приятно ми е – Зангадора... Морето е близо. Докато се усетим и ще стигнем. То е мой приятел.

НЕПОЗНАТИЯТ. Хубаво име!

ЗАНГАДОРА. Ще видиш как ще ни спаси.

НЕПОЗНАТИЯТ. Значи, Зангадора!

ЗАНГАДОРА. Покорителят на Соломоновите острови!... Царят на Бургас!... Слушай сега...

НЕПОЗНАТИЯТ. Защо правиш тази жертва?

ЗАНГАДОРА. Това е като детска игра... Помни, по пясъка се тича трудно. Стигнем ли водата, няма да газиш, а ще скочиш. Разбираш ли – ще се джаснеш в нея!... Хайде!... Втурваме се!... Едноо... двеее... три!

Прибоят с музика.

ЗАНГАДОРА. Направо!... Браво!... Точно така...

Изстрели.

ЗАНГАДОРА. След мен!... Хайде де!... Защо спиращ? /Крещи./ Защо спиращ човече?... А! Защо сядаш? /Връща се при падналия на пясъка./ Аха! Маmicата им мръсна!... Бъди спокоен, ще те отнеса... /изстрелите продължават./ Стисни уста!... Но преди това, кажи нещо!... Чуваш ли?... Христо, отвратителен си с това мълчание!

/Носи го към водата сред куршумите./ Жалки куршуми!... Гледай бе, не могат да ни улучат!... А ето го и морето!... Прохладен вятър, сладко море! /Силен прибой./ Хайде, нагазихме!... Затвори сега тази проклета уста!... Защо не изпълняваш заповеди?... Ето, нагазваме. Сега ще им се изплъзнем и ще им се обадим с картичка от Истамбул... А! Маmicата им, намериха бедрото ми!... Усещшш... щаш ли морето, а?... Колко е меко, а?... Как топли?... Коя жена може да се... сравнява... с него, а?... Но ти защо не продумаш поне една дума?... Виж, аз те прегръщам. Така, КАКТО ПРАВИТЕ ВИЕ....

СТРАЖАР. От тук!

ВТОРИ. Не бе, оттук!

ТРЕТИ. Хайде де, защо спряхте?

ВТОРИ. Да дойдат и другите... Хееей, идвайте!

СТРАЖАР. Този пък кой ли е? Дето го държи.

ВТОРИ. Де да знам... Ей, ти кой си бе?

ЗАНГАДОРА. *Аз съм другият!*

ВТОРИ. Кой??

ЗАНГАДОРА. ДРУГИЯТ!

Музика.

Говорител.